

گزارش

حملات نامزدهای پوششی به حسن روحانی و درخواست دوباره و قانونی او از صداوسیما برای دفاع کابوس رادیکال‌ها

وحیده کریمی؛ «غایب‌حاضر» توصیف این روزهای مردی است که حتی نامش به کابوس جریان رادیکال تبدیل شده و تنها راه توجیه ناکامی‌های برآمده از مدیریت یکدست‌شده اجرایی خود را در تخریب چندباره چهره او می‌بیند. نام و تصویر حسن روحانی بارها در مناظرات و میزگردهای انتخاباتی نامزدهای جریان اصولگرا به میان آمده تا با فرافکنی، ناکامی‌ها در مدیریت اجرایی کسور را گردن رئیس‌جمهور اسبق بیندازند. هرچند مدت‌هاست آمار و ارقام از حقیقت مدیریت خالص‌سازان و جریان رادیکال پرده برداشته. اما برنامه زنده تلویزیونی فرصتی چندباره برای تسویه‌حساب سیاسی با اوست که با زیر پا گذاشتن اخلاق و قانون، بی‌محایا به وی حمله می‌کنند و به خوبی می‌دانند که این حملات حتی یک رای هم برای آنها ندارد؛ بااین‌حال، ظاهرا امید به‌استانده به این خیال که موج خمشی از بی‌اخلاقی‌های شاکل کسورگرفت که به قهر با صندوق‌های رای نخواهد داد و انکار جریان رادیکال با همه توان در پی‌استور برساند؛ آن‌هم به قیمت کاهش مشارکت. در دیگر نامزد جریان خود را به پاس‌تور برساند؛ این‌هم به قیمت کاهش مشارکت. در دیگر سسوی این میدان رزم، اگر حداقل فرصتی برای روحانی طبق قانون مهیا شود، کافی است داستان نامزدهای پوششی در این انتخابات تمام شود و به پایان خود سلام کنند. روحانی و صراحت لهجه و تسلطش بر همه زوایای اداره کشور، اجازه تکرار اتهامات بدون پدایه یا شکل کمرآکسردن افکار عمومی را نخواهد داد و انکار واهمه از همین واقعیت، تاکنون مانع اجرای قانون شده است. طبق قانون، با توجه به تکرار رفتار نامزدهای اصولگرا باید فرصتی برای دفاع فراهم شود و حسن روحانی از همان تریبون به اتهام‌ها پاسخ دهد. البته وعده آن در مناظره دوم به زبان مجری مناظره‌ها جاری شده، اما هنوز خبری از دعوت روحانی نیست. این در حالی است که حسن روحانی، رئیس‌جمهور پیشین، برای دومین بار در دوران تبلیغات نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری ایران، خواستار فرصت برای حضور در تلویزیون جهت پاسخ‌گویی به آنچه وی «اتهامات» علیه خود خوانده، شده است. او در نامه دوم خود با بیان اینکه «برخی داوطلبان تاییدصلاحیت‌شده بی‌محایا اصول اخلاقی کمسیون به عهده وظیفه قانونی خود برای تخصیص فرصت کافی در زمان مشابه عمل کنند». یک روز پس از مناظره اول و در روز سه‌شنبه نیز دفتر حسن روحانی در نامه‌ای به رئیس سازمان صداوسیما «خواستار تخصیص فرصت پاسخ به ادعاها و اتهامات برخی داوطلبان در جریان میزگردها و اولین مناظره انتخابات ریاست‌جمهوری چهاردهم» شده بود. نامه اول بی‌پاسخ ماند تا در مناظره دوم، نامزدها با ادامه رفتار خلاف قانون و اخلاق خود، به حملات‌شان شدت ببخشند و حتی نامزد پوششی جریان رادیکال، با نشان‌دادن تصاویر حسن روحانی و سایر افرادی که در مناظره اتهام‌ها نمودند، سعی در اثبات ادعاهای بی‌اساس خود داشت که بدون واکنش نماند و عباس آخوندی، وزیر مسکن و راه و شهرسازی دولت حسن روحانی، در صفحه اجتماعی ایکس نوشت: «درخواست رسمی‌ام را از سازمان صداوسیما برای توضیح درباره مطالب نادرستی که آقای علیرضا زاکانی به اینجانب در برنامه مناظره امشب نامزدهای انتخاباتی ریاست‌جمهوری نسبت داد، مطرح کردم». در همین رابطه، دیروز رئیس صداوسیما مدعی شد «اگر در برنامه‌های تبلیغاتی نامزدها عم از مناظره یا برنامه‌های دیگر، نسبت‌های ناروا به افراد زده شود یا توهین شود یا هتک حرمت شود، دقیقا طبق قانون، آن فرد می‌تواند به کمسیون بررسی تبلیغات شکایت کند، سپس کمسیون تشخیص می‌دهد و بر اساس تشخیص کمسیون تبلیغات، صداوسیما عمل خواهد کرد». اما مسئله مهم این است که تجربه رفتار صداوسیما نشان داده رفتارهای مبتنی بر تخریب اگر توسط جریان همسورخ دهد، توسط این کمسیون وارد تشخیص داده نشده و فرصت برای دفاع مهیا نخواهد شد. مانند همه حملاتی که در انتخابات ۱۴۰۰ همین نامزدهای پوششی به روحانی داشتند و امکان دفاع برابر فراهم نشد یا حتی خیلی قبل‌تر، در انتخابات‌های ۸۴ و ۸۸ بارها شاهد بودیم نامزد جریان اصولگرا اتهامات گسترده‌ای به هاشمی‌رفسنجانی و خان‌واده‌اش وارد کرد، اما فرصت دفاعی فراهم نشد. از این‌رو، همراهی صداوسیما به‌شدت با تردید مواجه است. همین اتفاقات و نحوه مواجهه با آن نیز اعتماد به این رسانه را کاهش داده و فقط با اصلاح رویه پیشین می‌تواند به بازسازی اعتماد افکار عمومی بپردازد.

گزارش

پاسخ روابط‌عمومی دفتر حسن روحانی به ادعای قالیباف؛ قانون هسته‌ای به در خواست شعام تصویب نشد

روابط‌عمومی دفتر روحانی به ادعای اخیر قالیباف درباره تصویب «قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها» به درخواست شعام (شورای عالی امنیت ملی) پاسخ داد و به سه ایراد ادعای مطرح‌شده اشاره کرد.۱- «قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها و صیانت از منافع ملت ایران» (مصوب ۱۳۹۹/۹/۱۱) نه به پیشنهاد دولت دوازدهم، بلکه توسط مجلس یازدهم به شورای عالی امنیت ملی ارائه شد. دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی در بیانیه مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۵ صراحتا این نکته را تأیید کرده بود:«حدود دو‌ماه قبل، ریاست محترم مجلس شورای اسلاهی کلیات طرحی راکه جمعی از نمایندگان محترم مجلس ارائه و مراحل آن نیز طی شده و طراحان نیز بر فوریت تصویب آن اصرار داشتند، در یکی از نشست‌های شورای عالی امنیت ملی برای آگاهی اعضا ارائه نمودند. شورا نیز ضمن استسبال از اصل موضوع و احترام به حق نمایندگان محترم مجلس در ارائه و تصویب طرح‌های مورد نظر، ملاحظاتی را نسبت به جوانبی از موضوع جمع‌بندی و مورد تصویب قرار داد که پس از طی مراحل نهایی به‌عنوان مصوبه شورا ابلاغ گردید.»
۲- ریاست شورای عالی امنیت ملی با رئیس‌جمهور است که بارها مخالفت خود را با این مصوبه اعلام کرد. حجت‌الاسلام‌والمسلمین دکتر حسن روحانی، رئیس‌جمهور دوره دوازدهم در نامه به دبیر شورای نگهبان و رئیس مجلس، این مصوبه را خلاف قانون اساسی عنوان کرد و در نامه به مقام معظم رهبری خواستار توقف تصویب این طرح شد. روحانی یک روز پس از تصویب این طرح در مجلس، در جلسه هیئت دولت گفت: «دولت با آن مصوبه موافق نیست و آن را برای روند فعالیت‌های دیپلماتیک مضر می‌داند» (۱۳۹۹/۹/۱۷) و پس از آن نیز موضع دولت را تکرار کرد: «دولت این قانون را مفید نمی‌داند و قلب از اینکه به تصویب نهایی برسد، نظرم را صریحا اعلام کردم. این نظر مشخص من نیست و در دولت اتفاق آرا وجود دارد. دولت به اتفاق آرا این قانون را برای کشور مفید نمی‌داند» (دکتر روحانی در نشست خبری با خبرنگاران داخلی و بین‌المللی، ۱۳۹۹/۹/۲۴). در مصوبه شورای عالی امنیت ملی به صراحت آمده که هرگونه مصوبه‌ای در مجلس در رابطه با موضوع هسته‌ای باید با هماهنگی وزارت امور خارجه باشد. ولی متأسفانه مجلس بدون هماهنگی عمل کرد. ضمنا رئیس شورای عالی امنیت ملی در نامه ۱۳۹۹/۹/۱۵ خود به دبیرخانه تصریح کرد که بدون نظر رئیس شورا، دبیرخانه حق نظارت و اقدام ندارد. محمود واعظی، رئیس‌دفتر رئیس‌جمهور دوره دوازدهم، درباره موضع دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی در حمایت از این مصوبه اعلام کرده بود: «رئیس شورای عالی امنیت ملی رئیس‌جمهور است، مجلس هیچ هماهنگی با شورای عالی امنیت ملی نکرده است. می‌گویند که با دبیرخانه هماهنگی کرده‌اند، دبیرخانه که به تنهایی جایگاهی ندارد، دبیرخانه باید مقدمات کار را آماده کند برای اینکه طرح در جلسه شورای عالی مطرح شود. از رئیس‌جمهور اجازه گرفتند و از خود شورا هم اجازه نگرفتند.»
۳- نقد و مخالفت دولت روحانی با مصوبه هسته‌ای مجلس یازدهم به‌طور صریح و علنی بیان شده و تصویب آن را مانعی در احیای برجام می‌داند. اما با تصویب آن به صورت قانون، دولت موظف به اجرای آن شد و در چارچوب آیین‌نامه‌ای که مصوب کرد، از ۵ اسفند ۱۳۹۹ به اجرا گذاشت.

عبدالرحمن فتح‌الهی؛ دومین دوره مناظره انتخابات ریاست‌جمهوری دوره چهاردهم هم پنجشنبه‌شب برگزار شد و باید اذعان کرد این مناظره کم‌رق‌تر از مناظره دور اول بود و نتوانست کشش و جذابیت حداقلی را برای مخاطبان به دنبال داشته باشد. این در حالی بود که پیش‌تر، بسیاری از کارشناسان، ناظران و تحلیلگران توصیه کرده بودند که شیوه برگزاری مناظره‌ها در فرم و محتوا تغییر پیدا کند. از سوی دیگر، نتایج نظرسنجی ایسپا نشان داد که ۷۳ درصد مردم اصلا مناظره اول را تماشا نکرده‌اند و همچنین نزدیک به ۳۶ درصد تأکید کرده‌اند اصلا اخبار انتخابات ریاست‌جمهوری را دنبال نمی‌کنند و تنها هفت درصد بسیار زیاد اخبار را دنبال می‌کنند. با این اعداد و ارقام تقریبا مسجل به نظر می‌رسد که برخلاف برخی ارزیابی‌های اولیه، مناظره‌های انتخاباتی نمی‌تواند کشش در افکار عمومی به منظور افزایش مشارکت ایجاد کند و با این دست‌فرمان از هم‌اکنون قابل پیش‌بینی است که نظرسنجی‌ها درباره میزان مخاطبان مناظره‌های دور دوم پایین‌تر از دور اول خواهد بود. فارغ از این نکته، آنچه در مناظره پنجشنبه‌شب روی داد، تقریبا تکرار دور پیشین بود و همچنان پورمحمدی برتری نسبی خود را در مقایسه با سایر نامزدها حفظ کرد. درعین‌حال با تلاش جلیلی با هدف تطهیر از نقضش در شکل‌گیری مشکلات متعدد کشور؟ در پاسخ به این پرسش‌ها، حسین نقاشی در گفت‌وگو با «شرق» به تحلیل و ارزیابی مواضع سعید جلیلی در جریان مناظره‌ها و میزگردهای انتخاباتی‌ای ورود می‌کند و از منطری متفاوت با حشمت‌الله فلاحت‌پیشه‌که بر نقش مخرب او (جلیلی) در جهت عدم تصویب لوایح FATF تمرکز داشت، نقاشی بسر کلی‌گویی، پیچیده‌گویی و ابهام‌گویی سعید جلیلی متمرکز و یادآور می‌شود: «این نوع ادبیات مبهم و پیچیده جلیلی به جلسات مکرری بازمی‌گردد که او با کارگروه‌ها و تیم مشاورانش در دولت در سایه تشکیل داده است و کارشناسان با طیف فکری سیاسی جلیلی به او مشاوره می‌دهند». عضو شورای مرکزی حزب اتحاد ملت در ادامه به واکاوی ریشه‌های فکری جلیلی می‌پردازد که از منطرش، در نظریات مصباح‌زدی شکل گرفته و موجب شده است سعید جلیلی به یک شاخص در جریان اصولگرایی تبدیل شود که مختصات خود را دارد. بنابراین نقاشی باور دارد «گفته‌های مبهم و کلی‌گویانه جلیلی در واقع بازگوکننده همان خروجی جلسات دولت در سایه است». این در حالی است که فعال سیاسی اصلاح‌طلب اذعان دارد: «سعید جلیلی هنوز قدرت تشخیص تفاوت بین جلسات دولت در سایه با مناظره‌های انتخاباتی و میزگردهای کارشناسی در صداوسیما را ندارد». عضو شورای مرکزی اتحاد ملت در تشریح بیشتر تفاوت‌ها بین جلسات دولت در سایه با مناظره‌های انتخاباتی، به این نکته اشاره دارد: «فردی همچون سعید جلیلی یا هر نامزد دیگری باید نتوانند در میزگردهای کارشناسی و انتخاباتی برای هرکدام از موضوعات، جالش‌ها و مشکلات یک برنامه روشن و مشخص را با کلیدواژه‌های تعریف‌شده ارائه کند تا بتواند در ذهن مخاطب جاگیر شود». از این‌منظر است که نقاشی باور دارد «سعید جلیلی با آن چارچوب فکری خاص خود، در یک ادبیات پیچیده‌گو قفل شده است» و به گفته این ادیب سیاسی، «همان ارائه کلی‌گویانه، مبهم و پیچیده در میزگردهای کارشناسی به درباره سیاست خارجی، سیاست داخلی، اقتصاد، معیشت و… توسط سعید جلیلی در مناظره‌های انتخاباتی نیز عینا تکرار می‌شود». عضو اتحاد ملت در پایان تمایز دیگری هم بین جلسات مناظره با

نگاهی به دومین مناظرات انتخاباتی چهاردهمین دوره ریاست‌جمهوری در گفت‌وگو با فعالان و چهره‌های سیاسی

«منافع ملی»

قربانی تسویه حساب جریان رادیکال

او، «تصویب لوایح FATF و شفافیت مالی در اقتصاد ایران، بزرگ‌ترین تهدید و درعین‌حال بزرگ‌ترین نگرانی برای کاسیانان تحریم خواهد بود» و از این منظر است که رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس دهم در ادامه کپ‌وگفت خود با «شرق»، نتیجه می‌گیرد: «تا زمانی که کاسیان تحریم حضور دارند، اجازه تصویب لوایح باقی‌مانده FATF داده نخواهد شد».

کلی‌گویی و ابهام‌گویی جلیلی در مناظره‌ها و میزگردهای انتخابات

افزون بر حاشیه مناظره پنجشنبه‌شب درخصوص تلاش جلیلی در جهت عدم تصویب لوایح باقی‌مانده FATF، شاهد نوعی کلی‌گویی، پیچیده‌گویی و ابهام‌گویی از سوی این نامزد (جلیلی) نیز هستیم، اما با چه هدفی این کلی‌گویی، پیچیده‌گویی و ابهام‌گویی در کلام سعید جلیلی موج می‌زند؟ موضوعی که در مناظره‌های انتخاباتی و سایر میزگردهای انتخاباتی، به شکل پرنرگی مشهود بود. آیا هدف اظهار فضل، خودنمایی و خودبرتریست یا تلاش جلیلی با هدف تطهیر از نقضش در شکل‌گیری مشکلات متعدد کشور؟ در پاسخ به این پرسش‌ها، حسین نقاشی در گفت‌وگو با «شرق» به تحلیل و ارزیابی مواضع سعید جلیلی در جریان مناظره‌ها و میزگردهای انتخاباتی‌ای ورود می‌کند و از منطری متفاوت با حشمت‌الله فلاحت‌پیشه‌که بر نقش مخرب او (جلیلی) در جهت عدم تصویب لوایح FATF تمرکز داشت، نقاشی بسر کلی‌گویی، پیچیده‌گویی و ابهام‌گویی سعید جلیلی متمرکز و یادآور می‌شود: «این نوع ادبیات مبهم و پیچیده جلیلی به جلسات مکرری بازمی‌گردد که او با کارگروه‌ها و تیم مشاورانش در دولت در سایه تشکیل داده است و کارشناسان با طیف فکری سیاسی جلیلی به او مشاوره می‌دهند». عضو شورای مرکزی حزب اتحاد ملت در ادامه به واکاوی ریشه‌های فکری جلیلی می‌پردازد که از منطرش، در نظریات مصباح‌زدی شکل گرفته و موجب شده است سعید جلیلی به یک شاخص در جریان اصولگرایی تبدیل شود که مختصات خود را دارد. بنابراین نقاشی باور دارد «گفته‌های مبهم و کلی‌گویانه جلیلی در واقع بازگوکننده همان خروجی جلسات دولت در سایه است». این در حالی است که فعال سیاسی اصلاح‌طلب اذعان دارد: «سعید جلیلی هنوز قدرت تشخیص تفاوت بین جلسات دولت در سایه با مناظره‌های انتخاباتی و میزگردهای کارشناسی در صداوسیما را ندارد». عضو شورای مرکزی اتحاد ملت در تشریح بیشتر تفاوت‌ها بین جلسات دولت در سایه با مناظره‌های انتخاباتی، به این نکته اشاره دارد: «فردی همچون سعید جلیلی یا هر نامزد دیگری باید نتوانند در میزگردهای کارشناسی و انتخاباتی برای هرکدام از موضوعات، جالش‌ها و مشکلات یک برنامه روشن و مشخص را با کلیدواژه‌های تعریف‌شده ارائه کند تا بتواند در ذهن مخاطب جاگیر شود». از این‌منظر است که نقاشی باور دارد «سعید جلیلی با آن چارچوب فکری خاص خود، در یک ادبیات پیچیده‌گو قفل شده است» و به گفته این ادیب سیاسی، «همان ارائه کلی‌گویانه، مبهم و پیچیده در میزگردهای کارشناسی به درباره سیاست خارجی، سیاست داخلی، اقتصاد، معیشت و… توسط سعید جلیلی در مناظره‌های انتخاباتی نیز عینا تکرار می‌شود». عضو اتحاد ملت در پایان تمایز دیگری هم بین جلسات مناظره با

میزگردهای کارشناسی در صداوسیما قائل است و پیرو آن به «شرق» می‌گوید: «نامزدها باید با بدنه کارشناسی که همراه خود در این میزگردها دارند، نگاهی علمی، درست، دقیق و کارشناسی شده نسبت به موضوعات سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و… داشته باشند». بااین‌حال، از دید حسن نقاشی، «جلسات مناظره‌ها متفاوت از میزگردهای کارشناسی است و باید نامزدها با یک بیان ساده‌تر، شیواتر و گویاتر که مورد فهم همه جامعه قرار گیرد و به سه دور از کلی‌گویی، پیچیده‌گویی و ابهام‌گویی باشد، به پرسش‌ها پاسخ دهند».

پزشکیان نگاه صادقانه‌ای به اهل سنت دارد

علاوه بر حواشی مربوط به عدم تصویب لوایح باقی‌مانده FATF توسط جلیلی که به گروگان گرفته‌شدن معیشت ایران منجر شد و انتقادهای زیادی را از همان پایان مناظره‌ها در پنجشنبه‌شب متوجه این نامزد کرد و نیز تحلیلی که حسین نقاشی از کلی‌گویی، پیچیده‌گویی و ابهام‌گویی سعید جلیلی ارائه کرد، موضوع مهم دیگر در جریان مناظره‌های دور دوم، به سخنان مسعود پیروزی پزشکیان بازمی‌گردد. از آنجا که در بخش جمع‌بندی پایانی دومین مناظره انتخابات ریاست‌جمهوری، مسعود پزشکیان جدی روی تبعیض‌ها نسبت به اهل سنت داشت، جلال جلالی‌زاده در گفت‌وگویش با «شرق»، مواضع این نامزد (پزشکیان) را صادقانه ارزیابی می‌کند و نسبت به کهرنگ‌ترشدن تبعیض‌ها در صورت پیروزی مسعود پزشکیان امیدوار است؛ هرچند این استاد دانشگاه، انتقادی جدی به عملکرد دولت روحانی برای تحقق وعده‌های خود در قبال اهل سنت دارد که باعث شد دیوار اعتماد اهل سنت نسبت به دولت تخریب شود. با این وجود، نماینده ادوار مجلس تأکید دارد: «مسعود پزشکیان به واسطه عقبه خانوادگی و همچنین سال‌ها زیست در مناطق کردنشین و اهل سنت، نگاهی کاملا متفاوت از سایر سیاست‌مداران به اهل سنت و کردها دارد» و از این‌رو جلالی‌زاده احتمال می‌دهد «با پیروزی مسعود پزشکیان، شعار عدالت که محور دولت او است، پیاده شود و این دیوار بی‌اعتمادی فرو بریزد». این استاد دانشگاه در ادامه گفته‌های خود، از منطری دیگر سخنان مسعود پزشکیان درباره اهل سنت را حائز اهمیت می‌داند؛ چراکه به زعم او، «اهل سنت ایران از کردستان تا بلوچستان، مناطق عرب‌نشین، ترکمن‌ها و…، پایگاه رای بسیار بالایی برای پزشکیان خواهند بود». کمابینکه جلال جلالی‌زاده، با ارجاعی به انتخابات سال ۹۶ که به‌عنوان رئیس ستاد انتخاباتی حسن روحانی در کردستان فعالیت می‌کرد، خاطر نشان می‌کند: «مهم‌ترین عامل پیروزی روحانی بر رئیسی در دوازدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری، ناظر بر حدود هفت میلیون رای اهل سنت بود که به او (روحانی) داده شد». بنابراین نماینده مجلس ششم خطاب به پزشکیان توصیه می‌کند «در ادامه مناظره‌های انتخاباتی حضور پررنگ‌تری در مناطق اهل سنت کشور داشته باشد و مواضع انتخاباتی خود بر رفع تبعیض‌ها تأکید بیشتری کند تا در ادامه بتواند پایگاه رای خود را در میان اهل سنت تقویت کند»؛ تا جایی که به گفته جلالی‌زاده، «شاید این بار هم آرای بدنه اهل سنت ایران، مهم‌ترین پارمتر برای پیروزی مسعود پزشکیان شود».

دیگری از اساس بی‌فایده بوده و هست. در کشور ما، فقدان تحزب به معنای واقعی و در پی آن نبود چارچوب مفهومی و روش‌مندی که در مطالعات عمیق اندیشکده‌هایی که در پس احزاب شکل گرفته و به نتیجه رسیده باشد، کار ارائه برنامه مدون و در صورت اجرا، نظارت بر آن را دشوار کرده است. بنابراین در شرایط اکنون نهنتها نمی‌توان جمع‌آوری عجولانه موارد مذکور را برنامه نامید، بلکه سوابق نامزدها که در گذشته و در سیستم‌های فاقد نظارت و ارزیابی سفیری شده توم، رشد اقتصادی، اشتغال، مسکن، تحریم، بی‌قراری عدالت، اصلاح نظام بانکی، فاصله طبقاتی، مسائل زنان، ازدواج جوانان و مواردی از این دست، متناسب با دوره برگزاری، از اولین انتخابات ریاست‌جمهوری در پنجم بهمن ۱۳۵۸ تاکنون در گفت‌وگوهای نامزدها مورد بحث قرار گرفته و وعده رفع مشکلات مربوط به این حوزه‌ها، نقل محفل مبارزات انتخاباتی بوده است. آنچه بیش از همه در چند انتخابات اخیر در گذتار نامزدهای دوره‌های مختلف ملموس و محسوس بوده، ذکر مشکلات یادشده و تأکید بر رفع آن با استفاده از ظرفیت‌های موجود و توانمندی بدنه کارشناسی دولت مدنظر آنهاست. گفتارهای پراکنده و یاری به هر جهت مدعیان مدیریت امور، گاه با نگاهی بر فیش‌های تهیه‌شده در ستادها و گاه در جواب پرسشگران ملقب به کارشناس در برنامه‌های تلویزیونی، بیش از هر چیز فقدان ایده‌ای برای حکمرانی را در نگاه اغلب کسانی که خود را تر از ایفای نقش نفر اول اجرایی کشور و ریاست‌جمهور می‌بینند، آشکار می‌کند؛ از سخنان پیچیده، ناپخته و نامفهوم مانند «بی‌بردن به عمق راهبردی مسائل»، در پاسخ به یک پرسش مشخص، نیازمند جواب بله یا خیر گرفته تا وعده‌های آن چنان‌ای مانند توزیع خانه به خانه گوشت، کاهش قیمت بنزین، بیمه رایگان همگانی، واگذاری شرکت نفت به مردم و رفع مشکل مسکن در کوتاه‌مدت، آن‌هم بدون ذکر جزئیاتی از سازوکار و مقدرات اجرایی.

در این میان، مناقشه نامزدهای این دوره حول محور دو کلیدواژه «برنامه» و «کارنامه»، به عرصه‌ای برای مباحثه اعضای ستادها و طرفداران آنها در تقابل با یکدیگر تبدیل شده است؛ کلیدواژه‌هایی که در دوره‌های گذشته نیز در اظهاراتی مانند ادعای تدارک برنامه «شش هزار صفحه‌ای» یا رونمایی از جزوه‌ای مجلد و گاه قطور با عنوان «توانمند شدن کارشناسی دولت مدنظر میدان اگر فردی از تکرار مکررات گذشته پرهیز کرده و مثلا پاسخ کارشناسان صداوسیما را در «رجوع به کارشناسان و متخصصان» خلاصه کند، از سوی رقیبان به بی‌برنامگی و ناکااهی از مسائل کشور متهم می‌شود. یعنی در نگاه رقیبانی که به زعم خودشان با برنامه وارد کارزار شده‌اند، تکرار مشکلات مطرح‌شده در ۱۴ دوره گذشته و احتمالا جدید و وعده برطرف‌کردن آنها، رافع اتهام بی‌برنامگی است؛ حتی اگر همه طرفین با ادبیات مخصوص به خود فقط به تکرار، رافع اتهام بی‌برنامگی میدانند. مسلما در شرایطی که کارزار از ایده یا دیدگاهی متناسب و مقدرور برای حکمرانی مطلوب بی‌بهره است، بحث بر سر برنامه فلان نامزد و بی‌برنامگی و

خبر

ظریف در گردهمایی حامیان «مسعود پزشکیان» در کرج صندوق رأی راترک نکنید

ظریف، وزیر پیشین امور خارجه کشور بیان کرد: این انتخابات حق ماست. هشت تیر خیلی‌ها می‌خواهند شما در خانه بمانید و هرکس که دنبال حمله به ایران، تخریب و فشار به ایران و درآوردن نان از خون شماست، هرکس که از ادامه تحریم شما کاسمی می‌کند، می‌خواهد در خانه بماند، اما شما از زوهایشان را نقش بر آب می‌کنید. محمدجواد ظریف پنجشنبه‌شب در گردهمایی حامیان مسعود پزشکیان، نامزد چهاردهمین‌دوره انتخابات ریاست‌جمهوری، در سالن ورزشی شهید کاپانور کرج افزود: اگر می‌خواهیم بار نیز تهدید نظامی و تحریم نباشیم، باید نشان دهیم این ملت انتخاب دارد. ظریف که صحبت‌های خود را با شعر «همراه شو عزیز، تنها نمان که این درد مشترک هرکز جادجاد درمان نمی‌شود» آغاز کرده بود، افزود: به شوق ایران و فرادی بهتر، امروز شما یه اینجا آمده‌اید. وزیر پیشین امور خارجه کشور گفت: ما مردمی هستیم به بلندی تاریخ، هزاران سال در این سرزمین به‌عنوان یک مردم زندگی کرده‌ایم، آمده‌اند و رفته‌اند، اما ما مانده‌ایم. او که در بخش‌هایی از سخنان خود با همراهی و دست‌زدن حاضران همراه نبود، اضافه کرد: این مردم ضامن پایداری، بقا، توسعه و رشد ایران بوده‌اند و باز هم این کار را تکرار خواهند کرد. او تأکید کرد: صندوق رأی فقط انتخاب ماست؛ به کسانی این را می‌گویم که می‌گویند صندوق رأی تأثیری ندارد، بنابراین کوش نکنید. در صندوق رأی می‌توان انتخاب کرد. وزیر پیشین امور خارجه کشور گفت: برخلاف همه محاسبات و پیشگویی‌ها، اثر انتخاب دولت را دیدید؛ احترام جهان و احترام همه ملت‌ها که منادی گفت‌وگوی تمدن‌ها را داشتیم، به‌طوری که تمام دروغ‌ها را نقش بر آب کرد. وی یادآور شد: هیچ‌گاه به یک ایرانی نباید گفت نمی‌توانی. ایرانی توانسته و خواهد توانست؛ بنابراین ۹ تیر، زمانی که اعلام شود پزشکیان رئیس‌جمهور چهاردهم است، یعنی همه ما توانسته‌ایم. ظریف ادامه داد: صندوق رأی از تارک تکنیداً اگر صندوق رأی ترک شود، ۹ تیر ۹ تیرهای سال‌های بعد خودمان را هرگز نخواهیم بخشید. او تأکید کرد: ضرب‌المثلی کشورهای غربی دارند و آن این است که سیاست‌مداران بد را کسانی انتخاب می‌کنند که در انتخابات شرکت‌نمی‌کنند.

تکرار یک ادعای جعلی از سوی سعید جلیلی و علم‌الهدی چرا یک عکس فتوشاپی سند ادعاهای انتخاباتی می‌شود؟ ادعای اصولگرایان ازجمله سعید جلیلی و علم‌الهدی درباره بتن‌ریزی در راکتور اراک در دوران پس از برجام و ریاست علی‌اکبر صالحی بر سازمان انرژی اتمی، مدعی شده‌اند در دوران پس از برجام و ریاست علی‌اکبر صالحی عکس فتوشاپی است و بارها تکذیب شده است. حال مشخص نیست چرا امام‌جمعه مشهد برای حمایت از کاندیدای انتخاباتی خود، این چنین خلاف واقع سخن می‌گوید. آن‌گونه‌که انتخابات روایت کرده است، بررسی‌ها نشان می‌دهد این عکس فتوشاپی ظاهرا نخستین بار توسط گروه تئوریستی مجاهدین خلق استفاده شده است. با وجود آنکه علی‌اکبر صالحی بارها اعلام کرده تصاویر منتشرشده از بتن‌ریزی در راکتور اراک جعلی است، اما علم‌الهدی روز گذشته بار دیگر در راستای حمایت از خط فکری جلیلی، این ادعا درباره بتن‌ریزی در راکتور اراک را بیان کرد.

مهاجری؛ هدف کمپین انتخاباتی جلیلی روشن است؛ آینده برآز تحریم محمد مهاجری گفت: به نظرم کمپین تبلیغاتی جلیلی شفاف‌تر از بقیه است، چون هدفی روشن دارد و آن وعده به آینده‌ای پر از تحریم است. او همچنین در پاسخ به این پرسش که «لیل سردی این انتخابات چیست و فکری‌کنید این بیخ می‌شکند یا نه؟» گفت: بعد از تشکیل دولت دوم روحانی، جامعه به این نتیجه رسید که به‌رغم رأیی که به او داده، اجازه اجرای برجام داده نمی‌شود؛ به همین دلیل حضورش در انتخابات را بی‌اثر دید. غیبت در انتخابات‌های ۱۳۹۸، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۲ نتیجه این فرایند است، همچنان به جامعه همان نگاه بی‌تأثیربودن رای القا می‌شود و گمان نمی‌کنم حس مشارکت‌جویی تکان خاصی بخورد.